

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevo po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrť leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrť leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti depozirani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrťke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vraća.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

Nekaj pripomb

"Napredek" ima dva obširna članka o "Verstvo in kapitalizmu". Tvarina se tika važnih zadev. Borbe celega tisočletja so pred nami, in daleč smo od končne rešitve, dasi se morda članek naslaja z mislijo, da bi bil on razrešil vse zapletljajve. Razrešitev bi navidezno obstajala v tem, da je verstvo v popolnem razsulu, toraj nima več besede pri kapitalizmu, in bi bilo treba le še kapitalizem spraviti v tir socialne demokracije, pa je vse rešeno. Blagor našim, ki se z malim zadovoljijo.

Tvarina je tako obširna, da se ne more osvetliti s par stavki. Le nekaj pripomb naj sledi v pojasnilo, ako se kdo zanima in noče zapasti raznim zmotam vsaj glede stališča katoliške cerkve nasproti kapitalizmu. Pisec sičér loči med katoliško cerkvijo in protestantizmom, ampak če protestantizem slabo odreže, da je zapisan razsulu, no — krivda katoliške cerkve je po piscu še veliko večja in njen konec že prav predurmi.

Poseže v dobo, ko se je razvijati fevdalizem. Vsak zgodovinski pojav ima svoje posebnosti, katere je treba raztolmačiti iz razmer, nikakor pa ne presojati po poznejših dobah. Danes je fevdalizem nestvor, tedaj je bil edino mogoča zaščita malega človeka. Klevezniki katoliške cerkve so glasni pri njeni obsodbi, ampak brez katoliške cerkve bi ne bilo nobene zapadne Evrope in nobene zapadne kulture. Pri tako važnih zadevah pokazavati na neke zasebne fadese (angeli na konici igle!), je vrlo slabo pričevalo za resnega presojevalca.

V ospredje stopi protestantizem, in dasi pozneje zapade tudi razsulu, je z Luthrom po piscu naravnost vodila moč. Narobe je res. Ves sedanji razpad in vsa razsvetljava naše dobe ima svoj začetek v revolti protestantizma. Ves gmojni napredek protestantskih dežel je le omamilo, le navidezen, ker je uničenje drugih dobrin veliko bolj važno. Umljivo pa je, da se morajo ti protestantski krogi sami sebe postaviti v najboljšo, katoliško cerkev pa v najslabšo luč. Kako to pri Slovencu? Enostavno. Pisec omenja neko knjigo profesorja Janka Lavrina. Njegova žena je Angležinja in videl sem nekaj, da je baje dobra grafistinja. Že kratki odlomki iz knjige Slovenca Lavrina, ki je zašel med Angleže, kažejo, da je zašel tudi med njih mentaliteto, saj so slovenski dijaki ležali na koljenih pred Nemkami. Ta protestantska mentaliteta je polna sijaja na zunaj radi gmotnega napredka, na znotraj pa je gnala in v vseh posledicah uzrok — sedanje razsvetljava v zapadni Evropi in skoroda na vsem svetu, kamor vpliv tega evropskega zapada seže. Socializem, komunizem in nacionalizem z vsemi pojavi fašizma je iskati v verski revolti, ki se je pričela z Luthrom, ne pa v katoliški cerkvi, ki je imela svoje hibe v posameznih členih, nikoli pa v njenih moralnih naukih in socialnih zahtevah. Pisec lahko viha svoj nos radi stališča cerkve pri obrestih, ampak sebi in drugim bi veliko bolj ustregel, ko bi to zadevo tudi prestudiral.

Odpad od cerkve je končno dovedel do — Nietzscheja. Analiza tega pojava je tembolj važna, ker je Nietzsche baje ubil krščanstvo, kar bi bilo, se zdi, piscu glavno in zaželjeno; važen je ta pojav, ker so je prav v največjih dneh stopnjeval v Hitleru in nemškem fašizmu do najvišje stopnje in prave blaznosti. Posledice utegnejo biti prav za Slovane strahovite, ker so ti najbolj ogroženi po ti nemški blaznosti. Za zdaj si pa pisec zadovoljno gladi brado, ker je Nietzsche zapisal prav "proroške" besede: "Najvažnejši dogodek zadnjega časa — namreč, da je Bog mrtev, da vera v krščanskega Boga ni več vredna vere — že meče prve sence na Evropo". Kaj je bolj važno? Ali, da je Bog mrtev, krščanstvo enako mrtvo, ali da stojimo pred pošastjo, ko nori ves nemški narod, in z njim na drugi način še drugi? Ali ste veseli, da je končno Bog umrl, in vam ni za strahovito borbo na življenje in smrt, pred kakršno stojijo posebno slovanski narodi radi Nietzscheja, ki je posebljen v Hitleru??

Bog mrtev?? Nietzsche je poznal pač le krščanskega Boga, kakršnega je videl v protestantizmu, ni pa poznal

katoliškega in pravega Boga. Protestantovski Bog res ni vreden vere, ker je Bog revolte, ampak katoliškega Boga, kakršni živi v katoliški cerkvi, tega Nietzsche ni ubil, in ga ne bo noben Hitler, ker ga enostavno nihče ne more ubiti, ako je, če ga pa ni, pa ga ni treba ubijati.

Kar članek piše po Lavrinu glede neke religioznosti je le žongliranje z besedami.

"K propadanju verstva je brez dvoma pripomogla tudi moderna znanost", meni članek. Sičér je malo oprezen, in malo svari pred — znanostjo, ampak da je baje moderna znanost ubila verstvo, to podpiše z obema. Zopet smo pri zgornjem. Ako je Bog, kakršni je v katoliški cerkvi, ne v kakem protestantizmu ali morda v kakem panteizmu, ga nobeno znanstvo ne more ubiti, če pa ni Boga katoliške cerkve, ni treba znanstvu Boga ubijati, ko ga ni. Katoliško cerkev lahko ubijate, pa je tudi ne boste ubili, če je Bog z njo, če pa ni pri nji Boga, je le enodnevni pojav v zgodovini, kakršni je ves protestantizem.

Zanimivo bi le še bilo, da profesor Lavrin nima — leka za vso razdrapanost, pač pa ima ta lek članek. Pravi, da bi bil ta lek "odprava profitnega sistema in nadomestitev istega s socialno demokracijo". Nimam nič zoper to odpravo, ker profit pomeni krivico, ampak zoper smo le pri golem materialnem cilju, in to ne more biti končni cilj, saj je zmeda temvečja, čim bolj se skuša samole ta profit odpraviti. Svet je zašel v materializem, razmere so brezupne, dolži za te razmere krščanstvo; bolj pravilno katoliško cerkev, pa ni katoliška cerkev tega kriva, pač pa je svet sam kriv, ker je odpadel od katoliške cerkve, revoltiral zoper njo in revoltira še naprej, kakor jasno kaže ta tudi ta članka v "Napredku".

LE POGUMNO NAPREJ

Joliet, Ill.

Ker ravno pošiljam naročnici no za 16 naročnikov ki so ponovili za list Amerikanski Slovenec, bom ob enem napisal par vrstic, v katerih se vam želim cenjeni naročniki lepo zahvaliti, ker ste ostali zvesti svojemu katoliškemu listu tudi za leto 1938.

Kampanja je sedaj za naš katoliški list in ta bomba, ki sem jo poslal na uredništvo, bo malo potresla slovensko naselbino v Jolietu ter dala pogum našemu novemu kandidatu Antonu Jeleniču. — Mr. Jelenič je moj najbližji sosed in rojak. Oba sva bila krščena pri istem krstnem kamnu v cerkvi sv. Miklavža v Metliki. — Dragi rojak, sedaj pa le namaži podplate in nabrusi pete ter pojdi na delo. Ne zanašaj se preveč samo na zastopnike, ampak tudi sam pokajaj kaj si zmožen storiti kadar se gre za dobro stvar. Prepričan sem, da boš tudi tako napravil, brez vsakih izgovorov, da je premrzlo, ali deževno. Tako je. Ni izgovorov. Poglej mene, imam jih že 82 in pol na hrbtu, pa sem vedno na nogah. Spim po sedem ali osem ur ponoči, po dnevni nikoli, razun če bi bil bolan.

Tako je dragi kandidat, stori kar bo najbolj v tvoji moči, da ti bo ob koncu kampanje podeljena ena najlepših nagrad, katere bo izdalo uredništvo Amerikanskega Slovenca. — Bog te živi!

Marko Bluth, zast.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

SLOVENCİ KVIŠKU GLAVE!

Johnstown, Pa.

Majhen narod smo Slovenci po številu, vendar predstavljamo del velikega ameriškega naroda. Slovenski izseljenec je pomagal pri razvoju te velike dežele prav toliko, kot vsak drugi, saj smo opravljali najtežja dela. Slovenski pionirji so sekali gozdove, poiznagali graditi železniške proge, ceste, itd., kar je vse pomagalo pri razvoju te dežele. — Vsi smo v manjši ali večji meri sodelovali po svojih močeh v skupno korist naroda in države. Ni razlike, kakšno delo je kdo opravljal, svečnik ali gozdar, učitelj ali rudar, gospodinja enako kot pisar; vsak in vsaka smo pomagali graditi bogastvo te velike dežele, katero smo si izbrali za svojo novo domovino. Zadanja leta smo bili priča velikanskega razmahu industrije; strojev vsake vrste in to dobo po vsej pravici lahko imenujemo dobo strojev. Saj bi sploh ne mogli verjeti, da nismo bili sami priče največjega razvoja industrije v zgodovini človeštva. Zato bi nikakor ne bilo prav, da gremo mimo tega, ne da bi vsaj nekaj zabeležili za poznejše rodove, da bi ne zabeležili kar je slovenski narod doprinesel v skupno korist naroda. — Res je, da je marsikateri izmed nas doživel bridko razočaranje, posebno v zadnjih letih, vendar naj nas to ne napravi malosrčne, kajti to ne zmanjša vrednosti dela slovenskega naroda v tej deželi, za občo korist.

Z jako hitrimi koraki se bli-

ža konec slovenskemu življenju v tej deželi. Smrt kosi brez odpora med našimi ljudmi; zadnjih par let. Gotovo pa je, da bo vsako nadaljno leto odšlo še več rojakov tja, odkoder ni več vrnitve, kajti starost se iz dneva v dan. Le še nekaj let in zamrla bo slovenska govorica v Ameriki. Vsak lahko spozna, da živimo v večeru našega narodnega življenja. Zato dragi rojaki, ako ljubite svoj narod pomagajte, da pride vsaj nekaj naših del zapisanih in jih tako ohranimo v spomin poznejšim rodovom, kajti prepričan sem, da četudi utone naša slovenska govorica v amerikanizmu, bo nekaj naših naslednikov, mož in žena, ki si bodo šteli v dolžnost, da pokažejo narodu dela svojih prednikov, ko bomo mi že davno spavali pod zeleno rušo.

Slovenski mesečnik "Novi Svet" je bil ustanovljen, da zbira zgodovino slovenskih naseljencev, zato naročajte se nanj. Opišite važne dogodke, ki so vam mogoče znani v vaši naselbini. Izpolnite zadnjo stran prve številke mesečnika "Novi Svet" in jo pošljite na uredništvo, ki vam bo hvaležno za vaše sodelovanje in z veseljem bodo natisnili kar je v korist dobremu imenu slovenskega naroda.

Menim, da ni treba, da bi se sramovali javnosti, ako pregledamo naša dela; cerkve, narodne domove; — večina naših rojakov lastuje lastne hiše in to je tudi košček narodnega bogastva. Mar ne? — Prav gotovo smo lahko ponosni na ta naša dela in veseli, da moremo vsaj nekaj storiti za ohranitev spomina na svoj narod in svojo preteklost. — V skupnem delu bomo dosegli, da se ohrani spomin slovenskih naseljencev v zgodovini Amerike.

V dobi največjega razmahu, kakor tudi v dobi največjih gospodarskih stisk, apeliram na vas, ki ste sprejeli prvo številko "Novega Sveta", da se poslužite zadnje strani. Naročite si list sami, ali pa stopite k zastopniku, da vam on uredi. Vedite, da bo to kar bote tu storili v korist narodu, vam pa v veselje, ker bote dobili za dva dolarja mnogo zanimivega berila.

M. Ključevšek

NAŠI FARMARJI SE OGLAŠAJO

Willard, Wis.

Ker so bolj redki dopisi iz naše naselbine, bom pa jaz nekoliko poročal, dasi ni posebnih novic. Če se pa le tu ali tam kaj najde, pa poročam stalni poročevalec in zastopnik lista Mr. L. P. Zadnjič je poročal o tem, kar vsi nestrpno pričakujemo, namreč to, kedaj se bo pri nas na Willardu posvetila električna luč. Kakor se sliši, bo to v kratkem zgotovljeno. To bo nekaj izvanrednega za naselbino, ker pred par leti, nam še v sanjah ni prišlo na misel, da bomo imeli električno razsvetljavo.

Ker sem bil naprošen od Farmar Union, da naj naznam kedaj se bo vršila seja farmarske unije, vam sedaj poročam, da bo ista v soboto 5. mar-

ca popoldne v eni tukajšnjih dvoran. Poleg drugih govornikov bo navzoč tudi K. W. Hancs, državni predsednik farmarske unije. Ko to pišem, se nahaja v Washingtonu, D. C., kjer pri vladi posreduje za boljši napredek in obstanek naše mlekarke industrije. Gotovo nam bo povedal marsikaj zanimivega. Želja je, da bi se farmarji organizirali v močno farmarsko unijo, da bi potem poslali v Washington več zastopnikov, kar bi bilo že skrajni čas, če hočemo sebi dobro.

Največji naš pridelek je še vedno v mlekarstvu, le žalostno je to, da cena siru in mlečnim izdelkom vedno leze navzdol. Če malo pogledamo kako imajo v južnih državah, bomo videli, da so oni na boljšem, to pa zato, ker so bolj organizirani. Zato so tudi dosegli od vlade, tako na primer, da bo določila cene za razne prideleke. Iz tega vidika se je tudi začela močna agitacija med farmarji v državi Wisconsin, da bi se združili v močno organizacijo, kar bi bilo potrebno za naše koristi in obstanek. Pred nekaj leti je bila naša farmarska unija precej močna, pa je zlasti v tukajšnji okolici zelo opočala, dasi se še drži pri življenju. Toda, zopet so pogrnale kali in upati je, da si bo farmarska unija spet opomogla in bo še bolj močna kot je bila poprej. Zato pa vas še enkrat opominjam, da se udeležite seje v soboto popoldne 5. marca in vam kličem na svidenje.

Peter Žagar

ODPRTO PISMO "GLASU NARODA"

Brooklyn, N. Y.

Dragi Peter Žgaga! Ker vem, da si že precej utrujen od riganja posebno zadnji čas, zato Ti kot dober človek priskočim na pomoč. Ker se ni dolgo tega, ko si mene v svoji koloni prišel med filozofe na kar sem vrlo ponosen in ker pravi pregovor "da roka roka umije obraz pa obe", je seveda moja moralna dolžnost, da to uslugo, storjeno meni, po tako odlični osebi, tudi pošteno vrnem.

Trdno sem uverjen, da Te večkrat roke bolijo od štirih ko pišeš, rigaš in tuliš v svoji koloni. V slučaju pa, da bi se še celo škarje polomile, pa sta z gospodom podurednikom v župi za dotični dan, narod širn Amerike pa brez lista.

Ker sem zadnjič opazil, da pozivaš naše žene, da naj pišejo namesto Tebe, me je pa kar dirnilo v dno srca. In kakor, da me je neka višja moč spomnila: Sedaj je pa čas, da vrneš milo za drago svojem rojaku. Upam, da veš, da je večina naših žene zaposlenih pri "klobukih", o seveda to veš saj nisi tako mlad. Tu in tam tudi malo zaplešejo, "povstertanc in štajariš" no in če ima katera še kaj časa, da spregovori kakšno besedo s tem in onim, če mož slučajno pije pri Italijanu — so what? Saj je še Kristus učil, da naj še ljudje ljubijo med seboj. Ker si pa Ti Peter Žgaga študiral v več gimnazijah, Ti je pa težko ugotoviti v kateri so

Na obroke. — "Poglej, radio sem si kupil. Izvrsten je! In veš, koliko stane? Samo tri dolarje na mesec."

"In koliko mesecev boš moral obroke plačevati?"
"Ej, to sem pa pozabil vprašati!"

Skrasjan postopek. — Pod Friderikom Velikim je bil v veljavi zakon, po katerem so morali vsi plemiči pred poroko prositi kralja za dovoljenje, da se smejo oženiti. Pa je nekemu baronu umrla četrta žena in moral je še petič prositi za poročno dovoljenje.

Friderik je prebral njegovo prošnjo, zamišljeno zmajal z glavo in napisal na rob:

"Zaradi tako velike porabe žena, naj baron N. v bodoče ne prosi več za poročno dovoljenje. Danes podeljeno velja za zmerom."

Velika škoda. — Pred hotelom, ker stanuje slaven igralec, stoji prodajalec časnikov in pri njem si igralec vsako jutro kupi svoj dnevnik. Nekoga dne pa mora ostati dolžen za list, ker mu prodajalec ne more menjati bankovca.

"Nič ne de," reče prodajalec, "boste pa jutri plačali."
"In če jutri ne bom več živ?"
"Pa tudi ne bo velika škoda."

Olaševalna okoliščina. — "Nisem bil pijan," se je branil obtoženec, "ampak samo nekoliko okajen."

"Lepo," je odvrnil sodnik. "Ker je torej dejanski stan drugačen, kakor izpovedujejo priče, vas ne bom obsodil na štirinajst dni ječe, ampak na dva tedna."

V gostilni. — "Gospod natakar!"
"Prosim?"
"Povejte mi, ali imate razen piva še kakšno toplo pijačo?"

učili pravilo? Saj se razumeva kajne? Upam, da mojim rovtarskim izrazom ne boš zarogil? Ker sem tudi jaz Tvojega menja in komaj čakam da bodo na relifu pričeli deli ti solhno svetlobo, pojdeva po skup, da bo večja družina in "Kranjsko znava oba. Slamarja zelo slabo kaže, ljudje hodijo okrog brez glav, čemu jim bo slannik? Seveda je nekoliko krivde tudi na časnikarjih. Pri cajntengah tudi od časa do časa jamrate, oziroma najamete družega, kakor jud je za jokanje pri pogrebihi.

Tako, jaz končam, moj dragi Peter Žgaga. Podpis je sporaj, da bo bolj držalo, če ravno se nama ne gre za šit-karte, da bi šla gledat — "do-movino".

J. Cerar,

6041 Catalpa Ave.

"TARZAN NA RAZISKOVANJU"

(68)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Tukaj je Tarzan spoznal, da mora takoj nekaj ukreniti, da reši svoje zveste Wazire. — Kmalu je videl, kako so divje nasenjeni vojaki ubrali svojo pot proti jettinkom. "Oni so prijatelji Kavurov, ki so ubrali mojo hčer," je vpila neka žena: "dovolite mi, da jim lastnoročno izagim sovražne oči!"

Te besede, kolikemu mučenju bodo njegovi Waziri izpostavljeni, ko Tarzana pretrese. Ni se pomisljal, moral je takoj zaupati. Naglo se je nagnil spustil z drevesa zadaj za Udaloovo kočjo. — Nevarno je bilo to početje, toda Tarzan se ga je poslužil, pa naj uspe ali ne, samo da pomaga svojim zvestim vojakom...

... Daleč od tam v divji džungli, je tudi Tarzanova soproga Lady Jane Greystone, bila v nevarnem položaju. Računala je veliko na pomoč pilota Browna, da ji bo pomagal izpeljati družbo srečno skozi te divjine, toda sedaj so vsi dokazi izginili na to, da je ravno Brown morilec princeze Kitty Sborov.

Pilot Brown je vedel, da se nahaja v silno nevarnem in zanj nevarnem položaju in da vsi verjamejo, da je on strašni morilec, zato je z jezo ugaletnostjo rekel: "Nikar ne mislite tako neumno, da me boste sedaj obsodili." V njegovem glasu je bila taka obupanost, da je Jane verjela, da je on morilec.

UPOR 'MLADE ITALIJE' PROTI AVSTRIJI V MILANU

Tragedija Mazzinijevih borcev za svobodo pred 85 leti, pri kateri so izgubili življenje tudi slovenski vojaki.

Trst, 14. februarja. Na kraju zime mineva zdaj 85 let, odkar so padli strelci iz avstrijskih pušk in upihili življenje vodjem milanskega upora. Vojaske uspehi v poletju 1849., pomladi 1849., padec Beletk v avgustu 1849., vse velike bitke, ki so se jih udeležili tudi slovenski polki, so sicer vzpostavile avstrijsko oblast, vendar osvobodilnih težnj "Mlade Italije" niso mogli zatreti.

Mazzini je iz Londona vodil živahno propagando za odpor proti Avstriji. Na tistem se je pripravljala v zasedenem ozemlju velika vstaja, po vsej Italiji so organizirali posebno loterijo, katere čisti izkupicek je bil namenjen zarotnikom.

Mržnja do Avstrijcev je iz dneva v dan naraščala. V Livornu so odkrili že 1. 1850 zaroto, isto leto so Italijani v zasedenem ozemlju vpisali tako zvan "cigarno revolucijo" in so vsakega rojaka, ki je kadil avstrijski crnini tobak, napadli. L. 1852. so Avstrijci s silo zatrli upor v Mantovi in sodišče je pod osebnim vodstvom silovskega feldmaršala Radetzkega odkrilo zaroto, ki je imela razpredene mreže po vsem Apeninskem polotoku.

Dne 2. januarja 1853 so aretirali v Milanu, v skriti gostilnici "Alla Riviera", blizu Porte Comasino, 14 zarotnikov. Vodja te skupine je bil Giacomo Colombo. Pod vodstvom stotnika, avditorja Pichlerja, ki je bil kasneje kot dolgoletni policijski ravnatelj v Trstu dobro znan slovenskemu življu, so spet odkrili podtalno rovarjenje proti Avstriji.

Znakov je bilo tedaj dovolj, da se bliža upor. Slovenski vojaki, ki so služili v milanski garniziji, so kasneje v domovini vedeli povedati, kako so na stražah, opazujoč počestno vrvenje Italijanov, že dolgo prej slutili, da se za blestajoči oči, polni mržnje do vsega, kar je avstrijskega, nekaj kuje. Spričo vsakdanjih glasov o uporu, ki se kasneje niso uresničili, so pa bile avstrijske okupacijske oblasti manj čuječe. Tako se tudi ni dosti zmenilo, ko je 6. febr. 1853. krožila po Milanu vest o hramenem uporu. Poveljnik vojaške policije, polkovnik Francois, je še prejšnji dan prejel svarila, da se pripravljajo napadi na garnizije. Potniki, ki so dospeli iz okolice v mesto, so celo iz Piemonta prinesli vesti o skrivnih pripravah, pa jim nihče ni verjel.

Dne 6. febr. 1853. je bila deževna nedelja. Pol stotine 10. pešpolka je pravkar prevzelo glavno stražo na "Palazzo Reale", pred katedralo. Okrog 5 ure popoldne, ko se je že mračilo, je planilo nenadoma več zarotnikov na avstrijske straže in jih pomorilo. Z golimi bodali so se vrgli ostali uporniki na oficirje in mostvo, ki je bilo slučajno na ulici. Dvanajst vojakov je bilo takoj mrtvih, 69 težko ranjenih, med njimi tudi 5 oficirjev.

Koroški pešpolk, ki je z ostalimi štirimi polki tvoril milansko posadko, je bil nastanjen v Francescovi kasarni. Tudi tu so uporniki napadli straže, dva vojaka sta bila zabodena, 18, med njimi tudi nekaj koroških Slovencev, je obležalo hudo ranjenih. Šele zdaj so se zganile okupacijske oblasti in alarmirano vojaštvo je z nasajenimi bajoneti izpraznilo milanske ulice. Na hitro postavljene barikade zarotnikov so Avstrijci z naskokom razdeljali in ob 7. zvečer je bil mir v mestu spet vzpostavljen.

Idejni vodja zarotnikov, Mazzini, je bil 5. februarja dospel v obmejno mesto Chiasso. Po njegovem načrtu naj bi vodil med drugimi tudi Madžar Klap-

ka uporne čete iz Lugana k Milanu. Grof Ulisse Salis je imel nalogo, prekorati s prostovolci mejo pri Tiranu. Milanska trdnjava naj bi bila z naskokom zavzeta, glavno avstrijsko poveljstvo, kjer je bilo ob 5. popoldne stalno zbranih več višjih generalov, naj bi pa zasedli gari-

balidijci. Znano je, da je od avstrijskih lombardijskih posadk pobegnilo precej madžarskih vojakov. Madžari namreč niso mogli pozabiti, kako je Avstrija nekaj let prej s silo zatrla njihov upor. Zvezali so se proti Dunaju z italijanskimi uporniki in so prejemali od teh najemniško plačo. Toda Svica je na njenih tleh zbranim zarotniškim četam še pravočasno preprečila prehod preko meje. V Palazzo Cierni v Luganu so imeli zarotniki pripravljanih 12.000 pušk.

Posledice ponesrečenega upora so bile težke. Že 8. februarja so ustrelili 7, v dne 10. in 14. februarja v 16. marca so obeh silah nadaljnjih 9 zarotnikov na trdnjanskem dvorišču; in sicer, kakor je ukazal razsrjeni Radetzky — z obrazom, obrnjenim proti mestu. V ječe so zaprli 743 oseb, dvajset nadaljnjih, na smrt obsojenih upornikov so ob priliki cesarjeve poroke (apr. 1854) pomilostili na dosmrtno ječo.

Nad Milanom je dolgo časa prežal avstrijski preki sod. Mešču je Radetzky naložil 44.000 goldinarjev kazni, del te vsote so izplačali ranjencem in svojem umrlih. Na veliki paradi, aprila 1853. so bila po defileju razdeljena številna odlikovanja, ki jih je armadni poveljnik, grof Gyulaj, osebo pripel izbranec.

Tako se je končal z velikimi žrtvami nacionalni odpor "Mlade Italije". Probujačjo se ideja narodne skupnosti, utemeljena na prirodnih osnovah zemljepisne celine je kasneje pognala tuje gospodarje z ozemlja, ki se je priključilo zedinjeni kraljevini Italiji.

PROBLEM PRISELJENCA

Kriva prisega v zvezi z naturalizacijo

VPRAŠANJE: Poročila sem se leta 1933, ali ko sem zaprosila za drugi papir 1. 1935, sem vložila prošnjo v svojem dekliškem imenu in navedla sem da sem samka. Prijatelji so mi nasvetovali, naj tako storim. Moj mož je namreč nezakonito tukaj in so mi rekli da, ako resnico povem, bi ga mogli deportirati. Sedaj bi hotela, da bi napravila prošnjo zanj, tako da bi mogel iti v Kanado in povrniti se na zakoniti način. Ako to storim, bo kaj "trobla"?

ODGOVOR: Pa še kako. Vi in Vaš mož sta v jako resnem položaju. Ko napravite prošnjo za svojega moža, pride brezdvomna na dan, da ste se zlagala ob naturalizaciji. Na to bodo uvedli postopanje za razveljavljanje Vašega državljankega papirja in morda tudi za deportacijo Vašega moža.

FLIS

DVA MILIJONA JIH NA RELIFU

Washington, D. C. — Kakor je administrator vladnih religij del zadnje nedelje obvestil predsednika Roosevelta, je točasno zaposlenih na teh delih nad dva milijona oseb. Obenem je izrekel domnevo, da se utegne v prihodnjih dveh tednih zvisati to število za nadaljnjih 500.000.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

Prizor pred vladnim poslopljem v Londonu na dan, ko je resigniral zun. minister Eden. Razburjenje, ki je vladalo, je bilo podobno kakor takrat, ko je odstopil kralj Edvard.

KAJ SE SLIŠI PO SVETU?

ANGLIJI NEDOSTAJE JEKLA

Neki angleški listi pišejo, da se bo novi angleški pomorski oboroževalni načrt izvedel počasneje, nego je bilo prvotno zamišljeno, kajti Angliji nedostaja jekla. Posebno pomanjkanje jekla obteži 32 ladjedelnice. V Belfastu so morali začasnó odpušiti celo mnogo delavcev. Zavoljo pomanjkanja jekla bodo tudi nekatere velike trgovske ladje izdelali šest do devet mesecev pozneje, nego so prvotno nameravali.

KARDINAL NA ČELU ODVETNIŠKE ZBORNICE

Pariški odvetniki imajo navado, da si vsako leto izberejo dvanajst tako zvan "tajni konferenc" izmed najodličnejših zastopnikov svojega stanu. Bivši tajniki konference imajo svoje posebno društvo, ki si je moralo sedaj po smrti dosedanjega predsednika izbrati novega. Izvolili so si primasa Galije, kardinala Gerliera, nadškofa lyonskega. Kardinal je deloval kot odvetnik v Parizu, preden je postal duhovnik. Izvolitev je sprejel.

OVČAR REŠIL OTROKA

Iz Hulla na Angleskem poročajo o čudežni rešitvi dve in pol leta starega otroka po nekem ovčarju. Mali Gordon Norris, je zjutraj odšel s psom na majhen sprehod, s katerega se pa ni vrnil do večera.

Starši so v največjem strahu obvestili policijo, ki je začela iskati otroka. Ob štirih zjutraj je eden izmed policistov zaslišal pasje lajanje. Odšel je v tisto smer in je našel ovčarja pri dečku, katerega je grel s svojim telesom. Le s težavo so psa odstranili, nato so otroka, ki je spal napol zmrazjen, spravili v bolnišnico. Samo psu ki je malega dečka ves čas grel s svojim telesom, se je zahvaliti, da bo otrok v nekoliko dneh spet zdrav.

INDIJANCI UMORILI MISIJONARJA

Iz Perua poročajo, da so v peruanskih gozdovih umorili mladega misijonarja patra Jose Arnaldo O.P., ki je deloval v tamkajšnjem indijanskem misijonu. Indijanci rodu Inapari so napadli misijon, patra ujeli in ga grozovitó mučili. Njegovo razsekano truplo so potem vrgli v valove reke "La Madre de Dios". Se mladi misijonar je od 1. 1932 deloval v tem misijonskem okrožju. On je v kratkem že druga žrtev. Mož je bil goreč apostol, ki je neutrudno deloval med Indijanci. Medtem ko je s svojim delom pridobil že mnogo drugih indijanskih rodov, se je sedaj lotil tudi Indijancev rodu Ina-

pari, ki so posebno divji. V ta namen je odšel na daljše misijonsko potovanje po reki Parimu ter njenih pritokih. Ko je bil globoko notri v samotni, so ga napadli divjaki ter ga umorili.

JED VPLIVA NA RAZPOLOŽENJE

Znani vegetarijanski hotel "La France" v Parizu nudi svojim gostom jedila, ki vplivajo na duševno razpoloženje. Reklama je vsaj tako in jedilni listi so temu primerno urejeni. Čim stopiš v hotel, zagledaš velik jedilni list, na katerem je naštet množica jedil. Na levi strani so lepo po redu nanašena imena posameznih jedi. Jedila so pripravljena samo za vegetarijance, to je za one, ki se hranijo samo z rastlinsko hrano. V sredi jedilnega lista je stolpec, kjer so označeni vplivi ki jih imajo posamezne jedi na razpoloženje, ob desni strani so cene. Tu zveš, da spinača vpliva na delavnost, doslednost in voljo, kislica pospešuje ožnost, bel fižol na sanjarjenje, zelen fižol osvežuje duševne delavce. Krompir vpliva pomirjevalno, na duševno uravnovešenost in nagiblje k ožnosti. Naši žganci niso omenjeni, gotovo pa vplivajo na zadovoljstvo in dobro razpoloženje.

SRNJAK PRI PEČI

Iz Salzburga poročajo tole zanimivo zgodbo:

Blizu državne ceste iz kraja Gosaumühle v Gosau je meseca majnika leta 1936 nekdo pobral mladega srnjaka, ki se je bil komaj malo pred tem tam poleg. Gozdarska uprava v Gosau je dovolila, da je srnjaka odgajala ženska Jožefa Grill ter ga krmila do pomladi leta 1937. Spomladi pa je mladi srnjak postal tako nasilen, da je začel preanjati otroke in celo odrasle. Postajal je že kar nevaren človeku. Nekega dne pa je izginil v gozdu in se ni več vrnil.

Nastopila pa je huda zima.

DENARNE POŠILJATVE

odpravljamo po dnevnem kurzu in so dostavljene prejemnikom brez vsakega odbitka na dom potom pošte. Večraj so bile naše cene:

V Jugoslavijo:	Din:	V Italijo:	Lir:
Za: \$ 2.55	100	Za: \$ 6.50	100
\$ 5.00	200	\$ 12.25	200
\$ 7.20	300	\$ 30.00	500
\$ 10.00	420	\$ 57.00	1000
\$ 11.65	500	\$ 112.50	2000
\$ 23.00	1000	\$ 167.50	3000

Pri večjih svotah poseben popust

Za izplačila v dolarjih:

Za \$ 5.00 pošljite	\$ 5.75
Za \$ 10.00 pošljite	\$ 10.85
Za \$ 25.00 pošljite	\$ 26.00

Vsa pisma pošljite na:

JOHN JERICHO
1849 W. Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

MALO JE MANJKALO...

Že večkrat so proti koncu lanskega leta in tudi letos razni listi poročali o malem planetu, ki se je koncem oktobra sumljivo približal naši zemlji ter so takrat zvezdoznanci mislili, da se bo zadel v zemljo. Planet so dne 28. oktobra tudi vjeli na fotografsko ploščo. Kakor so zvezdoznanci dognali, je ta mala zvezdica čudovito urna. Žal so ga mogli le malo časa opazovati. Dne 30. okt. je bil od zemlje oddaljen za dve do tri razdalje med luno in zemljo.

Zvezdico, ki je res mala zvezdica, imenujejo Reinmuth 1937 ter spada med najmanjša nebesna telesa, ki krožijo po nebu med Marsom in Jupitrom. Tukaj kroži mnogo takih malih planetov, ki jih imenujejo planetoidi. Ti planetoidi so tako majhni, da imajo samo nekaj kilometrov v premeru. Premer planetoida Reinmuth 1937 znaša le 1 do 2 kilometra, drugi pa trde, da 4 kilometre. To je torej zvezda, ki je komaj tolikšna kakor naš Triglav.

Ko so začeli modrovati, kaj bi se bilo zgodilo, če bi se bila ta zvezda zaletela v našo zemljo, so nekateri v svoji veliki domisljivosti videli, kako bi se bila naša zemlja v prah zdrobila. Najbrže jo res kedaj čaka tak konec, toda pred takim planetoidom je ni še treba biti strah. Če hočemo vedeti, kaj bi se bilo, ko bi se bila ta dva zadel, moramo vedeti, koliko je eden in drugi velik.

Zemlja ima v premeru okroglih 13,000 kilometrov. Sedaj pa vzemimo planetoid Reinmuth, ki ima največ 4 kilometre. Kolika razlika! To razliko si najlažje mislimo, če si napravimo velik globus, ki bi imel v premeru 13,000 milimetrov, kar bi bilo enako 13 metrom. Velika bi morala biti dvorana, da bi vanjo spravil tak zemeljski globus. S tem globusom pa primerjamo malo kroglico, ki ima 3 milimetre v premeru. To je navadna šibra, kakršni mi lovci zajce streljajo. Mislite si torej, da se taka zajčja šibra zaleti v kako hišo! Ali mislite, da bi se poslopje kaj streslo, ko bi se taka zajčja

šibra s tako silo zaletela v hišo? Prav nič bi hiša ne čutila. Pač pa bi kroglica na kraju, kjer bi udarila, napravila malo luknjico in nekaj ometa s tistega mesta bi odletelo. To je vse. Tako bi bilo tudi pri globusu. Od globusa bi se niti ne stresla ne. Pač bi globus dobil večjo ali manjšo luknjico, drugega pa nič. Tako bi torej bilo, ko bi se ta mala zvezdica zaletela v našo zemljo. Vendar bi za tiste kraje, kamor bi priletela, stvar ne bila prav nič zanimiva.

Ko bi zvezda na primer padla na zemljo tam kje pri Belgradu, bi tamkaj seveda precej na daleč bilo vse drobno in mrtvo. Vendar bi ljubljanska potresna opazovalnica zaznamovala neke 600 kilometrov daleč le majhen potresni sunek in nič drugega. Ljudje pri nas pa bi tega niti ne čutili ne. Vse, kar so torej časopisi pisali, kaj vse bi se bilo z zemljo zgodilo, bi bilo izostalo.

Nekdaj v predzgodovinskih časih je na primer v ameriški državi Arizona padel na zemljo velik komet, ki je imel v premeru 1.2 kilometra. Zgodilo se je, kakor so znanstveniki sedaj naknadno ugotovili da je komet požgal vse dreve in rastline daleč okoli in da je izkopal v zemljo 150 metrov globoko luknjo. Pa to je bilo omejeno na tisti kraj. Drugod pa ni bilo nobenih posledic in zemlja se takrat ni nehala sukatati okoli svoje osi.

Sicer pa je tisti nevarni planet že hvala Bogu šel mimo. Tako da sedaj ni treba imeti nobenega strahu več pred njim.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

23 LET IZKUŠNJE
Pregleduje oči in predpisuje očala
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure vsak dan od 9. zjutraj do 8.30 zvečer.

Jacob Gerend Furniture Co.

Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.

704-706 North 8th Street, Sheboygan, Wis.
Telefon: 85 — Res. 4080-W

ZA OBNOVITEV VAŠE ZAVAROVALNINE

proti ognju, tornadu in avto nezgode, kakor tudi, kadar potrebujete notarska dela, pokličite me po telefonu: KENMORE 2473-R ali se pa zglaste pri:

JOHN PRISEL

15908 Parkgrove Avenue
CLEVELAND OHIO

ZASTOPNIK "AMERIKANSKEGA SLOVENCA" IN
PRODAJALEC HIS.

Naročite si Mohorjeve knjige za leto 1938!

Za leto 1938 bodo izšle sledeče knjige:

1. KOLEDAR za leto 1939; 2. Večernice: "IZUM"; 3. "ČUDA NARAVE" s slikami; 4. "ŠEST SVETIH UR", molitvena knjiga; 5. ZGODOVINA SLOV. NARODA, 15 snopci; 6. ŽIVLJENJE SVETNIKOV, 13. snopci.

Vseh šest knjig stane zdaj v naprej naročenih **\$1.25**
Kdor želi imeti molitvenik "ŠEST SVETIH UR" vezan, doplača 25c.; z vezanim molitvenikom stanejo knjige **\$1.50**

KNJIGE BODO DOSTAVLJENE NAROČNIKOM PRIHODNJO JESEN

Naročila bomo sprejemali do dne 5. marca 1938.

Naročila pošljite na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec, 1849 W. CERMAK ROAD
CHICAGO, ILL.

"Dušica"

ROMAN
Spisala B. Orczy
Prevedel Paulus

"Da —! Par ljudi, ki jih je rešil izpod guillotine!"

"Ženske, otroci —! Nedolžne žrtve —! Koliko solz je posušil, koliko žalosti utešil!"

"Čim več nedolžnih žrtv bi padlo, tem huje bi kričala njihova kri proti nebu za maščevanje, tem preje bi prišel konec krvave revolucije —!"

Armand je molčal. Na take prismojenosti se ni dalo ničesar odgovoriti.

"Če ima kateri izmed vas kaj vpliva na vročernega junaka, sedaj bi bil čas da ga uporabi —!"

"Kako si neki to mislite?" se je nasmešnil Armand.

Čudni nazor! Vplivati na "Dušico" in njegove načrte —! Slabo je poznal de Batz gospoda Blakeneya!

De Batz je za trenutek molčal. Nato pa je butnil na dan z vprašanjem, ki ga je imel že ves čas sem pripravljene.

"Dušica" je sedaj v Parizu, kajne, prijatelj?"

"Tega vam ne morem povedati."

"Bežite bežite! Meni ni treba prikrivati takih reči! Tisti hip ko sem vas zagledal na pariških ulicah, sem že tudi vedel, da niste prišli sami!"

"Motite se, gospod de Batz! Sam sem prišel v Pariz!"

"Seveda ste prišli sami!" Kajpak! — Take diplomatske izgovore prav dobro razumem! Tudi vašo zadrego sem razumel, ko sva se danes srečala —."

"To ni bila zadrega! Izenadenje je bilo!"

"Izenadenje —? Ah seveda —!" je pravil de Batz bahavo in samodopadljivo. "Čudili ste se, kajne, da hodim po Parizu nemoteno in neovirano, jaz, znani zarotnik in monarhist? Človek, ki so mu vsi voluni za petami, ki je na njegovo glavo razpisana mastna nagrada —."

"Čul sem, da ste celo hoteli rešiti kralja in kraljico —."

"Pa je izpodletelo. Eden naših zaveznikov nas je izdal, ali pa so nam prišli na sled voluni", je priznal de Batz hladno. "Pa vključ temu hodim po mestu in nihče se me ne dotakne!"

"Srečo imate!" je dejal Armand z lahno zbadljivostjo.

"Previden sem, veste! In pameten!" se je bahal de Batz. "In — delam si prijatelje s krivičnim mamonom, kakor stoji v sv. Pismu!"

Košato se je nasmejal in kozavi debeli obraz se mu je razlezel v samodopadljive gube.

"Vem! Inozemstvo vam daje denar!"

"Kolikor ga hočem! In velik del tega denarja se prime umazanih prstov revolucionarnih patriotov! In zato sem varen! Varen celo v levemem žrelu. In delujem v glavnem stanu revolucije za monarhijo!"

Spet je Armand molčal.

Primerjal je debelušastega, bahavega gascognjskega royalista in zarotnika s svojim vodjem, primerjal de Batzove sebične, naravnost prismojene načrte in cilje s čistim, človekoljubnim delovanjem Percyjevim, ki je le dajal in nikdar ne jemal, ki je mislil le na srečo bližnjega in nikdar ne na lastno varnost in na lastni dobiček —.

Kolika razlika!

De Batz pa se je dalje hvalil,

"Počasi, korak za korakom napredujemo. Kralja sicer nismo mogli rešiti in kraljice tudi ne. Zato pa bomo rešili prestolonaslednika!"

"Prestolonaslednika —?" je nehote šepnil Armand.

"Da —! Prestolonaslednika!" je ponavljal de Batz zadovoljno. Ni mu ušlo Armandovo čudenje. "Ali natančneje, Njegov Veličanstvo, vladajočega kralja francoskega, Ludovika XVII., — najdragocenejše življenje v Franciji in na vsej zemlji!"

"To je res!" je dejal Armand vneto. "Najdragocenejše življenje, ki ga je treba rešiti za vsako ceno!"

"Da! Pa rešiti ga ne sme vaš prijatelj "Dušica"!"

"Zakaj ne?"

Armandu so besede nehote ušle.

In koj jih je že tudi obžaloval, ko je pogledal tovariša. Čelo se mu je nagubalo in izzivajoče ga je gledal.

De Batz se je zmagovito in dopadljivo smejal.

"Ej, prijatelj, za diplomata pač nimate prav nobene nadarjenosti! — Tako torej", je nadaljeval tehtno in zamišljeno, "vaš junak, "Dušica" po imenu, se pripravlja, da bi iztrgal revoluciji našega mladega kralja, kaj —?"

"Tega nisem rekel!" je odgovoril Armand trmasto.

"No no! Pa jaz sem tako rekel! Nikar se še globlje ne zakopljite, prijatelj. In nikar ne mislite, da ste izdali skrivnost svojega zapovednika! Vsak misleč človek tostran in onstran "Rokava" ve in pričakuje, da se bo podjetni junak "Dušica" prejel ali slej lotil te težavne naloge in bo skušal rešiti otroka-mučenika iz tempeljske ječe. Ko sem vas danes zagledal, sem koj uganil, da vas je privedla sem skrivnostna rdeča cvetka —!"

In sedaj se drznem stopiti še korak dalje —. "Dušica" je v Parizu in hoče rešiti Ludovika XVII. iz tempeljske ječe!"

"No — torej bodite veseli, če mu morete in smete pomagati!"

"Mi še na misel ne pride! Veste, gospod, jaz sem Francoz!"

"No —! Tem bolje!"

"Nič tem bolje! Ludovik XVII. je francoski kralj in življenje mu morajo rešiti Francozi! Le ti mu smejo dati svobodo, pa nihče drug!"

"To je neumnost! Vi bi menda v svoji sebičnosti rajši pustili otroka v ječi da umre, če bi ga vi Francozi ne mogli rešiti?"

"Sebičnost sem ali tja! Vsak patriotizem je v neki meri sebičen. Kaj briga svet, ali je na Francoskem republika ali monarhija, oligarhija ali anarhija! Mi delamo zase in ne maramo tujega vmešavanja v zadeve, ki so naše, popolnoma naše!"

"Pa vendar delate s tujim denarjem!"

"To je druga! Na Francoskem ne moremo dobiti denarja. Vzamemo ga drugje, kjer ga dobimo. Da le poskrbimo s tem denarjem našemu kralju za svobodo! Mi francoski royalisti hočemo zase čast, da smo rešili svojega kralja!"

S.P.D. sv. Mohorja

Ustanovljena 31. decembra, 1921. Inkorporirana 12. oktobra, 1923.
SEDEŽ: CHICAGO, ILLINOIS.

Odbor za leto 1938:

Predsednik: Jos. Zicherl, 2001 W. 19th Street
Podpredsednik: Jos. Beribak, 1811 W. Cermak Road
Tajnik: Jos. J. Kobal, 2113 W. 23rd Street
Blagajnik: Jos. Oblak, Jr., 2313 So. Winchester Ave.
Zapisnikar: Karolina Pichman, 2326 So. Wolcott Avenue
Duhovni vodja: Rev. Alexander Urnkar, OFM.
Nadzorniki: John Densa, 2730 Arthington Ave. — Theresa Chernich, 2024 W. Coulter St. — Frank Dolenc, 2015 W. Coulter St.
Porotniki: John Mlakar, 1925 W. 22nd Place — Math Hajdinjak, 2017 W. 21st Place — Louis Duller, 2241 So. Wolcott Ave.
Družbeni zdravnik: Dr. Jos. E. Ursich, 2000 W. Cermak Rd.
Reditelj: Anton Zidarich, 1842 W. 22nd Place.
Vratar: Charles Medic, 1844 W. 22nd Place.

Uradno Glasilo: "Amerikanski Slovenec".

Družba zbora vsako prvo nedeljo ob 1:30 popoldne v cerkveni dvorani sv. Stefana, na 22nd Place in Lincoln ulici.

Družba sprejema v svojo sredo moške in ženske od 6. do 45. leta starosti. Pristop v Družbo je samo en dolar. Družba plačuje \$7.00 na teden bolniške podpore, za kar se plačuje po \$1.00 na mesec mesečnine, in nič v slučaju, ako član umre. To je izvanredna ugodnost za vsakega Slovenca v Chicago. Rojaki, pristopajte v to domačo družbo!

Za vsa pojasnila glede Družbe in njenega poslovanja se obrnite na družbenega tajnika ali pa predsednika.

IZ URADA SLOVENSKE PODP. DR. SV. MOHORJA CHICAGO, ILL.

Naša prihodnja redna mesečna seja, se bo vršila v nedeljo dne 6. marca, točno ob pol dveh popoldan v cerkveni dvorani sv. Stefana. Vabljeni ste vsi, da se gotovo vdeležite. Vsi člani, katerim je mogoče, pridite na dom plačat v nedeljo dopoldan pred sejo. Prosim da to storite.

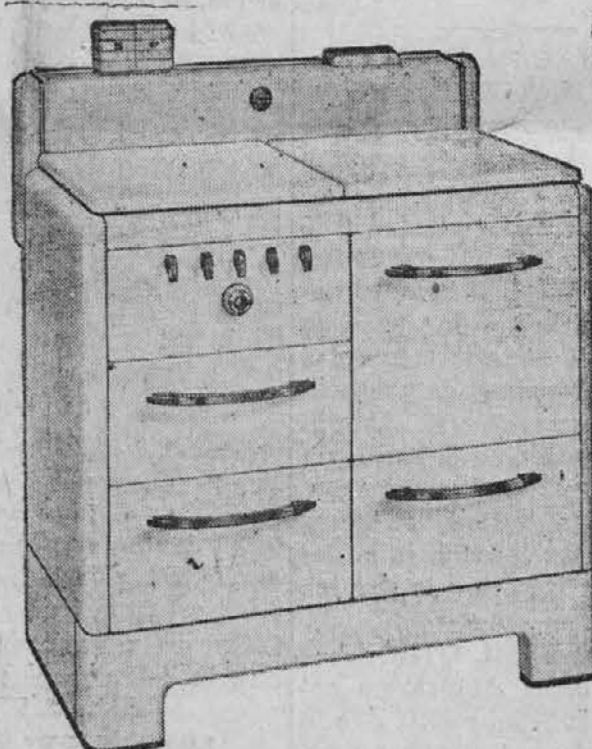
Ako ste zaostali z Vašim asesmentom, prosim da to takoj poravnate brez posebnega

opomina od tajnika. S tem boste prihranili veliko brezpotrebne dela in stroškov. Nadalje prosim vse cenjeno članstvo, ki prihajate na dom plačat Vaš asesment, da ne pridite med dnevom, ampak zvečer med pol osmo in pol deveto uro. Prosim da to vpoštevate.

Z sobratiskim pozdravom,

Jos. J. Kobal, tajnik

PEOPLES GAS voditeljica marčnih vrednosti

\$109.50 Eton Universal avtomatična plinska peč

* Seznajte se s prijetnostjo avtomatičnega plinskega kuhanja v njega popolnosti — z novo Eton Universal plinsko pečjo. Je HITRA ... BREZ BRIGE ... SNAŽNA! Popolnoma moderna oprema vam daje novo udobnost v kuhinji s kuhinjskim uspehom VSAK ČAS. Točnostna peč za peko je popolnoma izolirana, da ostane kuhinja hladna. Avtomatična kontrola na peči z zvonom vam pove, kdaj je peč v naprej razgreta do zaželeno vročine. Ima 4 gorilnike za lahno vrenje — premikalni pražilec z mrežo za okus — predala za uporabo — priprava za zabelo — 2 balansirana dvigljiva pokrova — in mnogo drugih priprav za prihranitev dela in časa. Poslužite se te velike prilike za nabavo nove Eton Universal plinske peči. Pridite in ogledajte si to krasno izdelano peč DANES!

Zdaj samo

\$98.55

z vašo staro pečjo
(Prodajni davek se doda)

Mali prenosni stroški za plačila na obroke

MODERN COOKERY ... CONSTANT HOT WATER ... SILENT REFRIGERATION ... GAS HEATING
THE PEOPLES GAS LIGHT AND COKE COMPANY
PHONE WABASH 6000

Učite se angleščine iz Dr. Kernovega ANGLEŠKO - SLOVENSKEGA BERILA "ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena in stane samo: **\$2.00**

Naročila sprejema

Knjigarna Amerikanski Slovenec

Chicago, Illinois 1849 W. Cermak Road,

Pisano polje

J. M. Trunk

Fašizem in cerkev.

"Enakopravnost" meni:

"Uredniški članek "Amerikanskega Slovenca" z dne 9. in 10. februarja se trudi v potu svojega obraza dokazati, da katoliška cerkev in papež nista zaveznika fašizma, kakor "zatrjujejo nasprotniki katoliške cerkve." Kljub zavijanju in resnemu prizadevanju pa članek ne more izpodbiti dejstev, ki podoro vse njegove jalove trditve."

Če se je uredniški članek pri "A. S." res trudil v "potu svojega obraza", ne vem in me ne zanima. Vsekakor se hudo trudi "Enakopravnost", da bi "izpodbila zavijanja in tu di resna prizadevanja" in "jalove trditve" pri "A. S." Meritorično se jaz ne vitkam v članke, ker je pogostoma trditve zoper trditve. Besedilo nikakor ni vse. Tu velja predvsem: "Beseda umori duh poživlja". Beseda ali besedilo je lahko tako in tako, nikakor pa se ne sledi, da bi se z besedo strinjal tudi duh. Smatram, da je vsaj pri tem prekanju to glavno, ker besedilo na sebi še nikakor ne vključuje tudi duha, ki stoji za besedilom. Iz tega razloga nikakor ne dvomim nad pravilnostjo besedila, kakršnega navaja gospoda okoli "Enakopravnosti" in ga je zbrala res z velikim trudom.

Pred vsem vprašam: čemu? Ali gre za golo in čisto resnico, da se dokaže, da je cerkev za fašizem, in da je nasprotna trditev napačna? Resnica je vredna marsikatero znojno kapljico. Je pa ves trud zaman, zastoj, ker resnica je drugačna, ne taka, kakršno hoče s trudom dokazati "E". V srce jaz nikomur ne vidim. Vidim le prekanje. "A. S." trdi, da cerkev ni zaveznica fašizma, "E" pa trdi, da je. Kje je resnica? Vzeti moramo razmere, kakršne so med nami. Fašizem davi svet, pa pred vsem Slovence, v prvi vrsti laški fašizem, in prav za tega bi šlo tudi glede — resnice. Ako je cerkev vsa in brezpogojno za laški fašizem, in bi bila to resnica, potem bi bilo pač katoliško usmerjeno slovenstvo udarjeno, ker katoličanstvo pri katoliški usmerjenosti ni in ne sme biti le gol izraz, prazna beseda; nasprotno mora biti pravo življenje, živa moč. Nočem in ne morem in ne smem trditi, da bi "E" imela ta namen, in le ta namen, da spodkoplje katoliško usmerjenje, ampak dejanski to dela, če se trudi dokazati, da je cerkev vsa za laški fašizem. Ali je Slovence tu in tam s tem pomagano, če se en del še bolj zakrkuje v srdu do cerkve, in se pri drugem delu vsaj skuša katoliško usmerjenost izpodkopati? Ali je nevarnost laškega fašizma s tem za Slovence odstranjena ali vsaj zmanjšana, in to posebno po najnovejših dogodkih, ko sta se Mussolini in Hitler lepo pobotala in morda v prvi vrsti ne le za Avstrijo, temveč prav za — Slovence??

Ali se bodo Slovenci tu in tam ubranili fašizmu, če se med seboj prepirajo in kavsa-jo, ko trdijo eni, da je cerkev vsa v službi prav tega fašizma? Roko na prsa, če je vam za dobrobit ogroženega slovenskega naroda.

Ta moj apel izgleda na zunanaj, kakor bi pisal le radi po fašizmu ogroženega slovenstva. Nikakor ne. Le slučajno je tako, da vsako tako prerekanje nam Slovence le škoduje. Ako je cerkev za laški fašizem, potem jaz cerkve ne bi mogel oprati, in morda bi nam Slovence "resnica" celo pomagala v borbi zoper laški fašizem, in upam vsaj, da je to stališče in naziranje gospode okoli "E". Resnica nad vse, če je resnica. Ravno tu pa je, da pišem, ker trditve "E" nikakor ni resnična, in vse prekanje tem bolj škodljivo, ko razdira vrste med slovenstvom in v prvi vrsti nima resnice na svoji strani.

Ne bom razpravljal, kako je prišlo do fašizma in fašizmov. Odločilno za naše vprašanje pa je, da je vsak fašizem v svojem bistvu ravno tako zmoten, kanor je n. pr. komunizem. Ali res mislite, da ima cerkev pri bistvu, naravi in obliki fašizma kápo na glavi, da smatra fašizem za dobro in izborno vladno obliko in je, kakor trdite, za fašizem? Bistvo fašizma spada v območje državljanske vede, spada v državno filozofijo, in spada predvsem v območje moralnih smernic. Ali ste res tako navni, da bi ga smatrali za dober in resničen nauk in se s takim krivim naukom identificirali, da bi cerkev bila za fašizem? Ako ste takega mnenja, ne poznate cerkve. Papež, cerkev ne more biti za fašizem prav iz tega razloga, ker je fašizem s komunizmom vred zmoten, neresničen, zgrešen nauk o vladanju.

Vse kaj drugega pa je, stališče cerkve, kadar se fašizem prikaže, udeležiti. Ali je cerkev upeljala laški ali nemški fašizem? Ali sta se Mussolini in Hitler morda posvetovala s cerkvijo, ko sta upeljala fašizem zoper komunizem? Fašizem je bil upeljan brez sodelovanja cerkve, ker to je golo politična zadeva. Drugo je pa stališče cerkve, ko in kadar se fašizem pojavi. Cerkev ne visi nekje v zraku, temveč obstaja v državi, Italiji, Nemčiji, in vsaka vlada zajema kako stališče napram cerkvi, in enako tudi cerkev napram vsaki vladi. Vladna oblika je stranska zadeva, ker cerkvi je vse eno, ali je ta oblika monarhistična, republikanska, fašistična ali komunistična. Prav cerkvi bi bilo najbolj prav, ako bi bila tudi vladna oblika skoz in skoz pravilna, dobra in pravična, recimo, vsem slojem pravična demokratična. Ampak vladna oblika ni v območju cerkve, niti najmanj v rokah ali moči cerkve, ker cerkev ni politična država, in o državni obliki odločujejo popolnoma drugi elementi.

(Konec prihodnjije)

Učbenik Angleškega jezika

Vsebuje SLOVNICO in kratek SLOVAR.

Zelo praktična knjiga. Žepne oblike.

Naročila s potrebnim zneskom je poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

TA NOVI SLOVAR

ima posebno poglavje o ameriški angleščini. Slovar je priredil in sestavil znani profesor J. Mulaček, ki je bival več let v Ameriki. — Knjiga ima 295 strani.

CENA:

Trdovezan v platno.....\$1.50

Broširan mehko.....\$1.25

Tiskarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road, CHICAGO, ILLINOIS

Izdeluje vse vrste tiskovine, za društva, organizacije in posameznike, lično in poceni.

Poskusite in prepričajte se!